

A Kúria a Molnár és Társa Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Molnár Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek - a Kutiné dr. Stefanovits Katalin ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Gyulai Munkaügyi Bíróság előtt 3.M.25/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Békés Megyei Bíróság 3.Mf.25.340/2011/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében, az említett másodfokú határozat ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t

A Kúria a Békés Megyei Bíróság 3.Mf.25.340/2011/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000,- Ft (Húszezer forint) perköltséget, valamint külön felhívásra a Magyar Államnak 57.900,- Ft (Ötvenhétezer-kilencszáz forint) felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes 2007. augusztus 1-jétől állt munkaviszonyban a felperessel eladó, majd boltvezető munkakörben. A leltáridőszakot megelőzően utoljára 2010. május 17-én került sor leltár felvételére, amely napon az alperes, valamint ..., ... és ... eladók csoportos leltárfelelősségi megállapodást kötöttek. A nyitóleltárt követően az alperes ... eladóval ketten dolgozott, mivel ... táppénzes állományba került, ... pedig megszüntette munkaviszonyát. A munkáltató 2010. június 1-jén munkaviszonyt létesített ...sal, 2010. július 3-án pedig ...szal. Az utóbb foglalkoztatott munkavállalók leltárfelelősségi megállapodást írtak alá a szerződtetésük alkalmával, esetükben azonban az árukészlet átadás-átvétele tárgyában nyitóleltár nem készült. Az alperes hozzájárult ... és ... alkalmazásához, ... azonban ilyen nyilatkozatot nem tett. A perbeli leltáridőszakban kétheti rendszerességgel az üzletben munkát végzett egy szakmai gyakorlatot folytató tanuló is. A tanuló munkavégzésével kapcsolatban több minőségi probléma merült fel, erről azonban írásbeli feljegyzést nem készítettek.

A perrel érintett üzlet a ... szám alatti ... számú Élelmiszerbolt volt, amely kb. 200 nm alapterületű. A boltban négy sor, több mint 2 méter magas gondola volt elhelyezve, kettő az üzlethelyiség szélén, kettő pedig középen. Az ablak melletti szélső gondolasor végére egy biztonsági tükröt is felhelyeztek, arra azonban a csemegepultnál dolgozó eladóknak, illetve a pénztárban ülő munkavállalónak nem volt rálátása. Az árukészlet nagysága 10-12 millió Ft-ig, a napi forgalom pedig 200 ezer forinttól 400 ezer forintig terjedt. A bolt hétköznaponként 6 óra 15 perctől 17.00 óráig, szombaton 6 óra 15-től 13.00 óráig volt nyitva, vasárnap zárva tartott. Az üzletben két teljes munkaidős és két részmunkaidős napi 6 órában foglalkoztatott munkavállalót alkalmaztak. Az üzlet riasztórendszerrel volt felszerelve, melyet a zárást követően aktiváltak, majd a reggeli nyitáskor a megadott kód beütésével semlegesítettek.

Az alperes boltvezetőként tevékenykedett az adott időszakban, feladatai közé tartozott a nagyobb tételű áruk átvétele, a számítógépes rendelés leadása, készletszámítás, a forgalom és az árváltozások figyelemmel kísérése és a tablózás. Míg az alperes az irodában dolgozott, többször előfordult, hogy egy eladó maradt az üzletben.

Az alperes havi átlagkeresete 160.808,- Ft volt és a Kollektív Szerződés értelmében 6 havi átlagkereset erejéig felelt leltárhiány esetén, míg a beosztott dolgozókat 2 havi átlagkereset mértékéig terhelte a leltárfelelősség.

A felperes a 2010. október 16-án megtartott leltár során 2.435.285,- Ft hiányt állapított meg, amely a forgalom 11,47 %-át jelentette.

A felperes a leltárhiány megállapítását követően 665.304,- Ft és kamatai megfizetése iránt fizetési meghagyás kibocsátását kérte, majd az ellentmondás folytán perré alakult eljárás során keresetét fenntartotta.

A Gyulai Munkaügyi Bíróság 3.M.25/2011/9. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és 60.000,- Ft perköltség, valamint 29.000,- Ft eljárási illeték megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy a perbeli esetben ...nak és ...nak nem került szabályszerűen átadásra a leltári készlet, így ők egyéni leltárfelelősségi megállapodásaik ellenére nem tekinthetők leltárfelelős munkavállalóknak. Amennyiben a leltárkészletet az azért nem felelős munkavállaló is kezeli, a felelősség megállapításához az is szükséges, hogy az ő foglalkoztatásukhoz a leltárhiányért felelős munkavállaló előzetesen hozzájáruljon. Az ő tekintetükben az alperes hozzájárulása fennállt, de ... nem adott

ilyen hozzájárulást, így esetében szintén nem állapítható meg leltárfelelősség. Az alperes nem adott olyan nyilatkozatot ... esetében, hogy őt úgy foglalkoztassák, mint a leltárhiányért nem felelő munkavállaló. A tanulót szintén a leltárhiányért nem felelős leltári készletet kezelő munkavállalónak kell tekinteni, így szükséges, hogy az ő adott helyen való foglalkoztatásához a leltárhiányért felelős munkavállalók előzetesen hozzájáruljanak. Ennek hiányában leltárfelelősség nem áll fenn. Ilyen hozzájáruló nyilatkozatot a tanuló vonatkozásában az alperes nem tett, így nem felelhet a leltárhiányért. Az elsőfokú bíróság értékelte azt is, hogy a felperes kifogásolta az adott időszakban a munkavállalói létszámhiányt, a foglalkoztatott tanuló sorozatos hibáit, a megfelelő biztonsági intézkedések hiányát, a munkáltató azonban ennek elhárítása érdekében nem cselekedett.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Békés Megyei Bíróság 3.Mf.25.340/2011/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és 20.000,- Ft perköltség, valamint 57.900,- Ft fellebbezési illeték megfizetésére kötelezte. Kifejtette, hogy az alperes leltárfelelőssége nem állapítható meg, mivel a tanuló foglalkoztatásához való hozzájárulást ráutaló magatartással nem lehet megadottnak tekinteni, önmagában az a körülmény ugyanis, hogy az alperes a nevezett tanulót egyben oktatta is, nem értelmezhető ekként. Kifejtette továbbá, hogy a felperes nem biztosította a biztonságos őrzés feltételeit a leltáridőszakban az adott üzletben. Bizonyítottanak találta, hogy a korábbi peres eljárást követő időszakban a munkáltató semmiféle változást nem eszközölt az üzlet biztonságos őrzési feltételeinek kialakításában. Önmagában az a körülmény, hogy okiratban rögzítette, hogy e feltételeket biztosította, ez tényszerűen azonban nem valósult meg, nem jelenti azt, hogy a feltételek fennálltak.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte, hogy a Kúria a másodfokú bíróság ítéletét az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően „vizsgálja felül” és adjon helyt a keresetének, illetve szükség esetén helyezze hatályon kívül a másodfokú ítéletet és utasítsa új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára a másodfokú bíróságot. Álláspontja szerint tévedett a másodfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a biztonságos őrzéshez szükséges feltételeket nem biztosította. Az üzletben vagyonvédelmi tükröt szereltetett fel, amelynek megfelelő beállítása az alperes feladata volt. Az, hogy ezt elmulasztotta, nem róható a felperes terhére. A biztonságos őrzéshez szükséges műszakonkénti létszámot biztosította, az alperes pedig a megfelelő őrzéssel kapcsolatban felmerülő munkavállalói észrevételeket igazolható módon nem közölte az értékesítési vezetővel, vagy a kereskedelmi igazgatóval, így nem mentesülhet a felelősség alól. A csoportos leltárfelelősségi megállapodás vonatkozásában kifejtette, hogy ... és ... alkalmazásakor nem kellett időszakos leltárt

tartani, a tanuló foglalkoztatásáról pedig az alperes tudomással bírt, azt nem kifogásolta, így azt ráutaló magatartással megadottnak kell tekinteni.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet „helybenhagyását”, s a felperes költségekben történő marasztalását kérte. Előadta, hogy a munkáltató által rendelkezésre bocsátott tükör bármilyen módon történő beállítása nem volt alkalmas arra, hogy az árukészlet teljes egészére rálátást biztosítson, s az üzletben alkalmazott létszám sem alkalmas arra, hogy bárki is figyelje rendszeresen azt. Az adott üzlet vonatkozásában már több bírósági határozat megállapította a biztonságos őrzés feltételeinek hiányát, s ezen a munkáltató ezt követően sem változtatott. Fenntartotta, hogy az újonnan alkalmazott két munkavállaló vonatkozásában nem jött létre a csoportos leltárfelelősségi megállapodás, a tanuló alkalmazásához pedig sem az alperes, sem ... nem járult hozzá. Nem vitatta, hogy az alperes tudott a tanuló foglalkoztatásáról, ez nem jelenti azonban az ahhoz történő hozzájárulását.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 170/A. § (2) bekezdése szerint, ha a leltári készletet a leltárhiányért nem felelős munkavállaló is kezeli, a felelősség megállapításához szükséges az is, hogy a leltárhiányért nem felelős, de a leltári készletet kezelő munkavállalót a munkáltató a leltárhiányért felelős munkavállaló előzetes hozzájárulásával foglalkoztassa.

Tévesen hivatkozott a felperes az alperes ráutaló magatartására és alaptalanul állította, hogy a leltárfelelősséggel bíró munkavállalók hozzájárultak a leltárkészletet kezelő, de anyagi felelősséget nem vállaló tanuló foglalkoztatásához. Az Mt. 170/A. § (2) bekezdésében előírt, a leltárfelelősséggel nem rendelkező munkavállaló foglalkoztatásához való hozzájárulás alaki feltételeit ugyan nem határozza meg, de annak megléte, bizonyítása az alperes vitatása esetén a felperest terhelte. Kifejezett, az alperes által megadott hozzájárulást a felperes a perben nem tudta igazolni, ezért a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a bizonyítás sikertelenségét viselnie kell.

Az eljárt bíróságok ugyancsak helytállóan állapították meg, hogy a felperes a perben nem bizonyította a biztonságos őrzés feltételeinek megfelelő biztosítását. A becsatolt korábbi leltáridőszakra vonatkozó jogerős ítéletek is megállapították, hogy a bolt méretére és árukészletére tekintettel az egy időben két

munkavállaló foglalkoztatása a bolt átláthatatlansága miatt nem volt elegendő. Önmagában az a körülmény, hogy a munkavállalók a leltárfelelősségi megállapodás 6. pontjában foglalt írásbeli észrevételeket az értékesítési vezetővel, vagy a kereskedelmi igazgatóval nem közölték, nem jelenti azt, hogy a jogszabályban előírt feltételeket a munkáltató biztosította. A korábbi peres eljárások során egyértelműen bizonyítást nyert, hogy egy műszakban egyidejűleg két munkavállaló került foglalkoztatásra, akiknek egyidejűleg az áruátvételt, megrendelést, a csemegepultban történő kiszolgálást, valamint a pénztár kezelését is meg kellett oldaniuk úgy, hogy sem a csemegepultból, sem a pénztárból a felszerelt egy biztonsági tükörrel nem volt belátható a teljes üzlethelyiség. Mindezek alapján megállapítható, hogy az alperes a biztonságos őrzés feltételeit az üzletben nem biztosította.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárási költségről a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján, míg a felülvizsgálati eljárási illeték megfizetéséről az 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2012. november 7.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. előadó bíró, dr. Stark Marianna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírószági tisztviselő